

СПЕЦІАЛЬНІ ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

Кредити та кількість годин:	Очна форма: 9.5 кредитів ЄКТС; години: 76 лекційних, 70 семінарських, 135 самостійна робота; 4 консультації; екзамен I семестр 5 кредитів ЄКТС; години: 40 лекційних, 40 семінарських та 68 самостійна робота, 2 консультації, екзамен II семестр 4,5 кредити ЄКТС; години: 36 лекційних, 30 семінарських та 67 самостійна робота, 2 консультації, екзамен Заочна форма: 9.5 кредитів ЄКТС; години: 14 лекційних, 14 семінарських, 257 самостійна робота; екзамен I семестр 5 кредитів ЄКТС; години: 8 лекційних, 6 семінарських та 136 самостійна робота, екзамен II семестр 4,5 кредити ЄКТС; години: 6 лекційних, 8 семінарських та 121 самостійна робота, екзамен
------------------------------------	---

I. Опис навчальної дисципліни

Курс «Спеціальні історичні дисципліни» спрямований на одну з важливих проблем підготовки фахівця, а саме формування джерелознавчої культури, в основі якої лежить блок дисциплін джерелознавчого циклу. У системі підготовки фахових істориків одна із найважливіших структурних частин належить методології історичної науки, складовою частиною чого є джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни. Предметом останньої навчальної дисципліни є виділення найважливіших для історика та специфічних з точки зору фіксації джерел та орієнтованих на їх вивчення СІД. Інформація подається в узагальненому теоретичному вигляді та на прикладах конкретного джерельного матеріалу в процесі підготовки і проведення практичних занять. У програмі відображені найважливіші з спеціальних історичних дисциплін, які орієнтовані на поглиблення загальноджерелознавчих знань і навичок (палеографія), характеристику специфічних історичних джерел (геральдика, дипломатика, нумізматика).

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна пов'язана з курсом «Музеєзнавство та архівна справа», практичні навички вдосконалюватимуться під час музейно-архівної практики, опосередковано є зв'язок із дисципліною «Джерела з історії України».

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – поглиблення студентами систематичних знань з основних питань теорії та методики джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін. Навчальна дисципліна включає в себе фактографічну та методичну складові. Вивчення курсу є необхідним для формування уявлень про

місце СІД в історичній науці та формування теоретико-методологічної та методичної культури студентів.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі фахові та загальні компетентності як:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

СК 5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

СК 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів відповідно до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах відповідно до прийнятих правил та нормам.

III. Результати навчання

ПРН згідно з ОПП	Результати навчання за навчальною дисципліною
ПРН 3.	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
ПРН 4.	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5.	Уміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 12.	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.

ПРН 13.	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
ПРН 14.	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1	Система СІД
2	Історичне джерелознавство
3	Теоретичні проблеми джерелознавства
4	Історична бібліографія
5	Методика бібліографічного пошуку
6	Архівна евристика
7	Археографія
8	Публікації джерел з історії України
9	Історична демографія як СІД
10	Історична географія як СІД
11	Географічні відомості про українські землі у стародавні часи
12	Історична географія Київської Русі
13	Історична географія України XIV – XVIII ст.
14	Історико-географічне районування України
15	Спеціальні історичні дисципліни в структурі історичної науки
16	Історична хронологія

17	<i>Історична картографія</i>
18	<i>Дипломатика</i>
19	<i>Геральдика як спеціальна історична дисципліна</i>
20	<i>Українська геральдика</i>
21	<i>Генеалогія</i>
22	<i>Нумізматика і сфрагістика</i>
23	<i>Історична метрологія</i>

